

KÖZÉPPONTBAN

Magyarország nélkül nem ment volna...

Pásztor István: Nagy fájdalom, hogy a szerb belpolitika még nem nőtt fel eléggé a realitásokkal való szembenézéshez

A köztársasági képviselőház hétfőn fog szavazni a rehabilitációs törvényjavaslatról, mely eltörli a vagyon-visszaszármaztatási törvénnyel életben tartott kollektív bűnösség elvét. Annak a jelenlegi formában történő elfogadását követően már bizonyossá válik, hogy Magyarország nem számít olyan uniós tagállamnak, amelyek útját állhatja a szerb tagjelöltség elnyerésének. A jogszabály tekintetében, az eddigiek alapján kijelenthető, széles körű konszenzus alakult ki a hatalmi koalíció pártjain belül, így talán kevesebb okunk van ezúttal meglepetésektől tartani. **Pásztor István**, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke bizakodik a magyarság számára elfogadható forгатókönyv megvalósulásában.

– Két dologban is bízok. Egyrészt abban, hogy az általunk felállított elvárásrendszernek megfelelő jogszabályra adhatjuk majd le a voksot hétfőn. A kormány által meghozott elutasító döntések egyes módosítási indítványok tekintetében arra engednek következtetni, hogy ez a törvényszöveg már érintetlen marad, s a számunkra fontos kérdéseket számunkra elfogadható módon fogja hosszútávon rendezni. Ez annyit jelent, hogy a kollektív bűnösség intézménye kikerül a jogrendből, illetve, hogy mindazok, akik az 1944-es és 45-ös évben kollektív alapon lettek elítélve, azért mert magyarok, egy nagyon leegyszerűsített, hatékony eljárásban rehabilitálhatók lesznek, s kártérítésben részesülhetnek. A hétfői nappal kapcsolatos másik elvárásom pedig az, hogy ez a szavazás időben történjék meg, mielőtt Brüsszelben a külügyminiszteri csúcsértekezlet kezdetét veszi, hogy azt tudjam mondani budapesti tartózkodásom során a magyar miniszterelnöknek, külügyminiszternek, hogy Magyarországnak nem kell élnie vétőjogával, mert felvállalható törvény született itthon. Számunkra mindez nagyon fontos, hisz amennyire érdekünk a rehabilitációs törvény elfogadása, annyira érdekünk Szerbia európai közeledése is.

■ **Visszatekintve az elmúlt hónapokra, mennyire számított nehéz feladatnak az, hogy a restitúciós törvény hibáját végül sikerülhessen korrigálni ezzel a jogszabállyal?**

– Elsősorban az az időszak volt nehéz, amikor a vagyon-visszaszármaztatási törvény kapcsán zajlott köztünk a csata, s úgy nézett ki, hogy a kezdő álláspontokhoz képest elfogadható megoldás születik, majd újra visszatért a történet a kezdeti, elfogadhatatlan fázisba. Nehéz volt, mert csalódást okozott, hogy azok, akiket partnerként éltünk meg, megbélyegeznek bennünket. Nehéz volt azért is, mert a soraikban szereplő magyarok önmagukat, saját nemzetüket bélyegezték meg. Nehéz volt, mert ki kellett állni, erőteljes mondatokat kellett megfogalmazni, s ehhez bátorság, szuffla és tartás is kellett. Nehéz volt, mert arra kellett Magyarországot kérni, hogy támogatva minket, helyezze kilátásba a vétő alkalmazását. Ezek mind nagyon nehéz döntések voltak, nem elvi szinten, hanem a konkrétumok emberi szintjén. Ugyanakkor a történetnek ez a része pozitív dolgokat is hozott magával. Kiderült, hogy a Vajdasági Magyar Szövetségben belül van egy olyan kitapintható tartás, egyenesség, gerincesség, mely ki tud állni ezekért az elvekért. A vajdasági magyar közösség túlnyomó többsége ezt az álláspontot erőteljesen képviselte. Magyarország eddig nem látott módon biztosított bennünket támogatásáról, ami azt gondolom, hogy az utóbbi évtizedek magyar kormányaihoz képest valami teljesen újszerű, bizakodásra okot adó tény. A vagyon-visszaszármaztatási törvény elfogadását követően pedig a megoldás megtalálása sem volt túl nehéz, mert Belgrádban is világossá vált, hogy egy tarthatatlan helyzettel kerültünk szembe. Mindent összevetve: egy feszült légkörű pár hónap áll mögöttünk, mely egyszerre tanúságos, elkésérítő, de bizakodást keltő is. Ha a történet vége olyan lesz, mint amilyenek most látszik, akkor akár jó történetnek is nevezhetjük.

■ **Nem számítanak túl népszerűnek a „mi lett volna, ha...” kezdetű kérdések, most talán mégis érdemes egy ilyet feltenni: amennyiben Magyarország nem reagál ilyen pozitívan, mint ahogyan az történt, ki lehet-e jelenteni, hogy Szerbiában nincsenek meg a feltételei annak, hogy úgymond, sorainkon belül rendezzünk egy ilyen problémát?**

– Valóban nehéz egyértelmű választ adni az ilyen kérdésekre. Én azt gondolom, hogy ha ez a magyar állásfoglalás nem helyeződik kilátásba, akkor a mi érdekérvényesítő képességünk mögött nem lett volna igazán komoly feszítőerő, s sokkal kisebbek lettek volna az esélyeink. Azt is megkockáztatom, hogy talán minimálisak lettek volna.

■ VIRÁG Árpád